

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 75S/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6021200129
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6021200129.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd správny, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Drahomíry Mikulajovej (sudca spravodajca) a členiek senátu JUDr. Silvie Zdráhalovej Rúfusovej a JUDr. Jany Novotnej, v právnej veci žalobkyne: J. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y., XXX XX Y., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, so sídlom Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného: č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021 a rozhodnutia žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021 **o d m i e t a**.

II. Súd rozhodnutie žalovaného Centra právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

III. Žalovaný je **p o v i n n ý** zaplatiť žalobkyňi náhradu dôvodne vynaložených trov konania v plnom rozsahu vo veci, v ktorej bola úspešná (vo výroku II.), v sume aká bude vyčíslená v uznesení vydanom súdom po právoplatnosti tohto rozsudku, do 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške trov konania.

IV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania vo vzťahu k výroku I.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 08.03.2021 bolo Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ako správneho súdu, doručené podanie žalobkyne (podané na pošte dňa 05.03.2021) označené ako „Žaloba“ proti Centru právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, z obsahu ktorého vyplynulo, že požiadala Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020, avšak jej nebolo vyhovené. Žalobkyňa v záhlaví žaloby uviedla č. KaBB 5536/2021. Keďže zo žaloby nebolo zrejmé čoho sa žalobkyňa domáha, čo ňou sleduje a aké rozhodnutie žalovaného vydané v konaní pod týmto číslom spisu žalobkyňa napáda, bola uzneseniami správneho súdu zo dňa 17.03.2021 a zo dňa 15.04.2021 vyzvaná na odstránenie väd žaloby, vrátane predloženia napadnutého rozhodnutia.

2. K podaniu doručenému správneho súdu dňa 27.04.2021 (podané na pošte dňa 26.04.2021), ktoré súd podľa obsahu v zmysle § 55 ods. 3 zákona č. 162/2015 z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) vyhodnotil ako doplnenie pôvodnej žaloby, žalobkyňa pripojila rozhodnutie žalovaného: č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021 a rozhodnutie žalovaného č. sp.

KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021, tiež uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 10C/23/2020-83 zo dňa 23.09.2020, ktorým bola žalobkyni v konaní „o povolenie obnovy konania“ uložená poplatková povinnosť 5 EUR.

3. Správny súd vzhľadom na žalobkyňou pripojené rozhodnutia žalovaného vyhodnotil, že predmetom súdneho prieskumu sú tieto dve rozhodnutia žalovaného: č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021 a č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021.

Administratívne rozhodnutie I.

4. Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica rozhodnutím č. spisu: KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021 podľa § 11 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. (ďalej aj len „zákon č. 327/2005“ alebo „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) v spojení so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej aj len „zákon č. 71/1967 Zb.“ alebo „Správny poriadok“) a v spojení s Organizačným poriadkom Centra právnej pomoci, predbežne žalobkyni v právnej veci vedenej na Okresnom súde Zvolen, sp. zn. 10C/23/2020 právnu pomoc neposkytol.

5. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaný rozhodoval o žiadosti žalobkyne doručenej Centru dňa 16.02.2021 o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020, začatej na základe jej návrhu dňa 17.07.2020, označenom ako „žaloba - obnova“. Žiadateľka zároveň požiadala o predbežné poskytnutie právnej pomoci, pretože je invalidná dôchodkyňa. Neuvedla však termín, prípadne lehotu, ani dôkazy odôvodňujúce jej žiadosť o predbežné poskytnutie právnej pomoci. Žalovaný skúmal, či žiadateľke hrozí zmeškanie lehoty, keďže účelom rozhodnutia o predbežnom poskytnutí právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. je zabezpečenie efektívnej ochrany práv a oprávnených záujmov žiadateľa Centrom ešte pred skúmaním podmienok na poskytnutie právnej pomoci z dôvodu hroziaceho nebezpečenstva zmeškania lehoty. Žalovaný konštatoval, že z dokladov predložených žiadateľkou nezistil existenciu skutočností alebo dôvodov, ktoré by odôvodňovali predbežné poskytnutie právnej pomoci. Ochrana práv žiadateľky nie je bezprostredne ohrozená z dôvodu nebezpečenstva zmeškania lehoty, preto žiadosti o predbežné poskytnutie právnej pomoci žalovaný nevyhovel. V rámci poučenia bola žalobkyňa v závere rozhodnutia poučená o možnosti podať správnu žalobu na príslušnom krajskom súde v lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia.

Administratívne rozhodnutie II.

6. Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica rozhodnutím č. spisu: KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021 podľa § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. v spojení so Správnym poriadkom a s organizačným poriadkom Centra právnej pomoci nepriznalo žalobkyni nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci „ochrana osobnosti“. V odôvodnení žalovaný uviedol, že rozhoduje o žiadosti žalobkyne o poskytnutie právnej pomoci doručenej Centru dňa 16.02.2021. Konštatoval, že podľa zákona č. 327/2005 Z. z. úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok, a to:

- že sa nachádza v stave materiálnej núdze,
- že v prípade jeho sporu sa nejedná o zrejmú bezúspešnosť,
- že spor prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, ak je možné ju vyčíslit' v peniazoch. V rámci šetrenia, či sa žiadateľka nachádza v stave materiálnej núdze žalovaný mal preukázať príjmy žiadateľky, a to výplatu dôchodkových dávok Sociálnej poisťovne a konštatoval, že príjem žiadateľky v mesiaci podania žiadosti (február 2021) bol vo výške XXX Eur a presahuje 1,4 násobok sumy životného minima ustanoveného zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime pre jednu plnoletú fyzickú osobu, t. j. sumu XXX Eur, platnú od 01.07.2020 a presahuje aj 1,6 násobok sumy životného minima ustanoveného, t. j. sumu XXX Eur. Zároveň žalovaný prihliadol aj na príjem žiadateľky za obdobie 6 mesiacov pred podaním žiadosti, t. j. od augusta 2020 do januára 2021 a konštatoval, že rovnako príjem presiahol 1,4 násobok sumy životného minima, zároveň aj 1,6 násobok sumy životného minima pre jednu dospelú plnoletú fyzickú osobu. Keďže všetky tri podmienky priznania nároku na právnu pomoc musia byť splnené kumulatívne, uviedol, že, ak nie je splnená podmienka materiálnej núdze, nie je nevyhnutne

potrebné zaujať stanovisko k tomu, či žiadateľka spĺňa podmienku, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a tiež podmienku hodnoty sporu, zároveň či si vie využívanie právnych služieb zabezpečiť svojim majetkom. Centrum sa tak ďalej nezaoberalo splnením ďalších podmienok, keďže by tak zbytočne zaťažovalo žiadateľku byrokratickým postupom. Zároveň by dochádzalo k nehospodárnemu nakladaniu s finančnými prostriedkami štátu.

7. Podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia žalovaný posudzoval aj možnosť poskytnutia právnej pomoci s finančnou účasťou, ak by to bolo primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci v zmysle § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., pričom uviedol, že predmetná právna úprava dáva Centru len možnosť takúto právnu pomoc poskytnúť, nie povinnosť, teda zákon zveril, aby Centrum samo v rámci voľnej úvahy rozhodlo o poskytnutí právnej pomoci v tých prípadoch, kde je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci. Pod primeranými okolnosťami možno rozumieť to, že ide o taký právny stav, ktorý by mal byť posudzovaný s osobitným zreteľom a hodný osobitnej ochrany zákonom. Interné usmernenie Centra 2015/2 podľa článku II ods. 5 konkretizuje, aké sú primerané okolnosti, ktoré sú podmienkou poskytnutia právnej pomoci podľa § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. Za tieto sa považujú také okolnosti alebo skutkový stav a sociálna situácia žiadateľa, ktorá nasvedčuje tomu, že by neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právne pomoci s finančnou účasťou malo vážne následky a/alebo spôsobilo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach žiadateľa. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného vyplýva, že považoval za zrejmé, že právna vec, s ktorou sa žiadateľka obrátila na Centrum právnej pomoci sa týka ochrany osobnosti. Uviedol, že je možné konštatovať, že prípadný neúspech žiadateľky v tomto konaní v žiadnom prípade nespôsobí vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach žiadateľa. Centrum zohľadnilo rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze, ako aj povahu veci, pre ktorú žiadateľka žiada poskytnúť právnu pomoc. V rámci poučenia bola žalobkyňa poučená, že proti predmetnému rozhodnutiu môže podať správnu žalobu do 15 dní od jeho doručenia na príslušnom krajskom súde.

Žaloby, žalobné body a argumentácia žalobkyne

8. V zákonom stanovenej lehote napadla žalobkyňa na tunajšom správnom súde zákonnosť vyššie uvedených rozhodnutí žalovaného. Žalobkyňa prvú žalobu podala na pošte dňa 05.03.2021, podanie bolo doručené správnomu súdu dňa 08.03.2021. Na základe výziev súdu žalobu doplnila podaním, ktoré podala na pošte dňa 01.04.2021, doručené súdu dňa 06.04.2021 a podaním, ktoré podala na pošte dňa 26.04.2021, doručené súdu dňa 27.04.2021.

9. Z obsahu podaní žalobkyne, vrátane repliky, ako aj príloh vyplýva, že nesúhlasí s postupom a rozhodnutiami žalovaného, ktorý jej neposkytol právnu pomoc pre konanie vedené na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020. „Napriek tomu“, ako uviedla v prvej žalobe, „že Okresný súd Zvolen rozhodol, aby jej Centrum pomohlo a zastupovalo ju, Centrum to odmietlo“, v čom videla nezákonnosť napadnutých rozhodnutí. Z nie celkom zrozumiteľných podaní žalobkyne vyplýva, že právnu pomoc žiada do konania súvisiaceho s tým, že pred viacerými rokmi bolo nezákonne, bez jej súhlasu, počas jej hospitalizácie na psychiatrii, vykonané umelé prerušenie tehotenstva, čím bolo zasiahnuté do jej ľudských práv a základných slobôd.

Vyjadrenie žalovaného

10. Z vyjadrení žalovaného zo dňa 17.05.2021 a zo dňa 14.06.2021 vyplýva, že žalovaný trvá na zákonnosti napadnutých rozhodnutí. Konštatoval, že rozhodnutiu o nepriznaní právnej pomoci zo dňa 01.03.2021 predchádzalo na žiadosť žalobkyne aj rozhodnutie o predbežnom nepriznaní nároku zo dňa 18.02.2021, pričom žalovaný rozhodoval na základe jednej žiadosti o priznanie právnej pomoci, ktorá mu bola doručená dňa 16.02.2021. Pri rozhodovaní o žiadosti o predbežné poskytnutie právnej pomoci Centrum vychádzalo len zo samotnej žiadosti, a preto vec špecifikovalo ako konanie vedené na Okresnom súde Zvolen. Následne vlastným zistením špecifikovalo vec ako ochranu osobnosti. Po doložení dokladov k materiálnej stránke veci zistilo, že žalobkyňa nespĺňa zákonom stanovené podmienky pre priznanie nároku, a preto nárok Centrum nepriznalo rozhodnutím zo dňa 01.03.2021. Žalovaný zotrval na závere, že nebola splnená podmienka materiálnej núdze žiadateľky o právnu pomoc, pretože jej príjem v šiestich mesiacoch pred podaním žiadosti (08/2020 až 01/2021) presahoval 1,4 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, t. j. sumu XXX Eur (mala príjem z invalidného dôchodku v sume XXX,XX Eur) a presahoval aj 1,6 násobok sumy životného minima,

t. j. sumu XXX Eur. Zotrvá na stanovisku, že ak žalobkyňa nespĺnila jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc, nie je už nevyhnutne potrebné zaujať stanovisko k ďalším podmienkam. Žalovaný posudzoval nárok žalobkyne aj za použitia ustanovenia § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., k čomu zopakoval argumentáciu uvedenú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zo dňa 01.03.2021. Žalovaný teda nezistil žiadne také okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že neposkytnutie právnej pomoci alebo neposkytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou, by malo vážne následky a spôsobilo by vážnu ujmu na živote, zdraví alebo právach žalobkyne, keďže je zrejme, že právna vec, s ktorou sa žalobkyňa obrátila na žalovaného, sa týka ochrany osobnosti.

Posúdenie opodstatnenosti žalôb - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

11. Správny súd rozhodol rozsudkom bez nariadenia pojednávania, ktorý verejne vyhlásil dňa 09.02.2022. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku súd zverejnil postupom v zmysle § 137 ods. 4 SSP. Správny súd rozhodol bez pojednávania v súlade s § 107 ods. 2 SSP, nakoľko nezistil žiaden z dôvodov, pre ktorý by bolo potrebné nariadiť pojednávanie v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 SSP.

12. Správny súd preskúmal správnymi žalobami napadnuté rozhodnutia a postup žalovaného, v rozsahu a z dôvodov žalôb (§ 134 ods. 1 a ods. 2 SSP) a dospel k záveru, že žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021, ktoré je predbežnej povahy je neprípustná, súdny prieskum je vylúčený v zmysle § 7 písm. e) SSP, keďže k ujme na subjektívnych právach u žalobkyne nemohlo dôjsť, ak mala možnosť (čo aj využila), podať správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného o samotnom nároku, preto žalobu odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP. Žaloba smerujúca proti rozhodnutiu žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021 bola podaná dôvodne, pretože v konaní žalovaného sa vyskytla vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, čo vyústilo do zrušenia rozhodnutia žalovaného správnym súdom podľa § 191 ods. 1 písm. g) SSP a vrátenia mu veci na ďalšie konanie v zmysle § 191 ods. 4 SSP.

13. Podľa § 2 ods. 1 SSP; v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

14. Podľa § 2 ods. 2 SSP; každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

15. Podľa § 6 ods. 1 SSP; správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom

16. Pred tým, ako správny súd pristúpil k posudzovaniu zákonnosti napadnutých rozhodnutí, posudzoval splnenie procesných podmienok, za ktorých môže konať vo veci (§ 97 SSP), vrátane prípustnosti žalôb a včasnosti podania žalôb, pričom dospel k záveru, že obe rozhodnutia žalovaného boli napadnuté na správnom súde v zákonom stanovenej lehote.

17. Rozhodnutie o predbežnom neposkytnutí právnej pomoci zo dňa 18.02.2021 bolo žalobkyne doručené dňa 24.02.2021. Proti tomuto rozhodnutiu prichádza do úvahy všeobecná lehota na podanie správnej žaloby na správnom súde v zmysle ustanovenia § 181 ods. 1 SSP, t. j. dvojmesačná lehota od jeho doručenia, keďže v ustanovení § 11 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z. nie je upravená osobitne iná lehota na podanie správnej žaloby. Žalobkyňa podala žalobu na pošte dňa 05.03.2021, t. j. vo vzťahu k rozhodnutiu predbežnej povahy v zákonom stanovenej dvojmesačnej lehote.

18. Rozhodnutie žalovaného o nepriznaní nároku na poskytnutie pomoci zo dňa 01.03.2021 bolo žalobkyne doručené dňa 03.03.2021. Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať správnu žalobu v zmysle § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. v 15 dňovej lehote odo dňa doručenia rozhodnutia. Lehota na podanie správnej žaloby začala plynúť 04.03.2021, pričom posledný deň na podanie správnej

žaloby bol deň 18.03.2021. Keďže žalobkyňa žalobu podala na pošte dňa 05.03.2021, aj vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote. Správny súd poznamenáva, že nie je relevantný dátum, kedy žalobkyňa písala žalobu, ale kedy bola žaloba podaná, odoslaná na poštovú prepravu. Pokiaľ by súd aj zvažoval, že žalobkyňa písala žalobu dňa 26.02.2021, teda v čase pred doručením rozhodnutia zo dňa 01.03.2021, nemožno žalobu vyhodnotiť vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu ako predčasne podanú s následkami jej odmietnutia v zmysle § 98 ods. 1 písm. c) SSP, nakoľko lehota na podanie žaloby v čase rozhodovania súdom už uplynula. Ako sa uvádza aj v dôvodovej správe k predmetnému ustanoveniu SSP, ak lehota pre podanie žaloby už u daného žalobcu začala plynúť alebo uplynula (čo je prípad žalobkyne), správny súd bude o takejto žalobe ďalej konať, čím poskytne určité „dobrodenie“ v prospech žalobcu. Žalobu správny súd vyhodnotil ako podanie, v ktorom žalobkyňa napáda dve rozhodnutia žalovaného, čo vyplynulo z doplnenia žaloby a najmä jej príloh (pripojených dvoch napadnutých rozhodnutí žalovaného).

19. Konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy sa na správnom súde vedie na základe žaloby, ktorou je napadnuté konkrétne rozhodnutie (§ 6 ods. 1 SSP). Z doplnenia pôvodnej žaloby vyplynulo, že žalobkyňa napadla dve rozhodnutia žalovaného, aj keď v rozdielnych zákonom určených lehotách. Totožnosť veci je v správnom súdnictve daná totožnosťou napadnutého rozhodnutia. Žaloby spolu skutkovo súvisia, napadnuté rozhodnutia sú vydané postupne v jednom konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré sa vedie na základe žiadosti žalobkyne o poskytnutie právnej pomoci podanej dňa 16.02.2021, súčasťou ktorej je aj žiadosť o predbežné poskytnutie tejto právnej pomoci. Správny súd nezistil dôvody, pre ktoré by spoločné konanie o žalobách nebolo možné, naopak sám považoval takéto spoločné konanie za vhodné, preto nepristúpil k vylúčeniu niektorého z napadnutých rozhodnutí žalovaného na samostatné konanie v zmysle § 66 SSP. Po zaplatení súdneho poplatku za dve žaloby (rozsah poplatkovej povinnosti voči štátu nemôže závisieť od vôle žalobcu napadnúť rozhodnutia v spoločnom podaní alebo samostatne a ani od rozhodnutia súdu, či samostatne podané žaloby spojí na spoločné konanie (§ 65 ods. 1 SSP) alebo naopak, či v prípade spoločného podania, ktorým sú napadnuté viaceré rozhodnutia orgánu verejnej správy, niektorú vec vylúči na samostatné konanie podľa § 66 SSP), súd začal vo veci konať. Poznamenáva, že žalobkyňa nepožiadala o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, na výzvu súdu súdne poplatky riadne zaplatila. Tiež správny súd poznamenáva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 23S/91/2018, žalobkyňa po poučení zo strany súdu odmietla ustanoviť jej procesného opatrovníka, o čo nemala záujem, čo súd vyhodnotil, že nie sú splnené podmienky pre postup v zmysle § 37 SSP, pričom sa nejedná ani o žalobu v sociálnych veciach (§ 201 SSP). Správny súd lustráciou a dopytom/žiadosťou o poskytnutie súčinnosti na Okresnom súde Zvolen zistil, že žalobkyňa nie je osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony a na Okresnom súde Zvolen nie je, a ani nebolo vedené konanie o pozbavenie jej spôsobilosti na právne úkony.

20. V rámci primárneho posudzovania procesných podmienok konania správny súd dospel k záveru, že žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021, ktoré je predbežnej povahy je neprípustná, súdny prieskum je vylúčený v zmysle § 7 písm. e) SSP, keďže k ujme na subjektívnych právach u žalobkyne nemohlo dôjsť, ak mala možnosť (čo aj využila) podať správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021 o nároku samom, preto žalobu proti rozhodnutiu žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 14128/2021 zo dňa 18.02.2021 odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP. Preto meritórnemu prieskumu podrobil len rozhodnutie žalovaného č. sp. KaBB/5536/2021, ČRZ: 17396/2021 zo dňa 01.03.2021 a jemu predchádzajúce konanie.

21. Z administratívneho spisu má súd preukázanú skutočnosť, že žalobkyňa žiadosťou dňa 16.02.2021 (vypísaním formulára) požiadala žalovaného o poskytnutie právnej pomoci pre konanie súvisiace s konaním vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 10C/23/2020. Zároveň požiadala aj o predbežné poskytnutie tejto právnej pomoci.

22. Z ustanovenia § 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi vyplýva jeho účel, a to vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom znáša sám, resp. v prevažnom rozsahu, náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. V zákone sú preto precízne stanovené podmienky, za ktorých bude právna pomoc fyzickým osobám patriť, v snahe vylúčiť možné zneužívanie tejto právnej úpravy.

23. Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona; na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie, spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

24. Podľa § 5b ods. 6 citovaného zákona; ak ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, môže riaditeľ po predchádzajúcom stanovisku rady rozhodnúť o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci osobám, ktoré nespĺňajú podmienky na poskytnutej právnej pomoci podľa tohto zákona z prostriedkov centra.

25. Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona; fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,

b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a

c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

26. Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona; podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

27. Podľa § 6a ods. 1 citovaného zákona; ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

28. Podľa § 6b ods. 1 citovaného zákona; ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, môže centrum v prípadoch podľa § 6a ods. 1 poskytnúť právnu pomoc aj bez úhrady finančnej účasti.

29. Podľa § 6b ods. 2 citovaného zákona; ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

30. Podľa § 4 ods. 1 písm. i/ citovaného zákona; na účely tohto zákona je materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

31. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona, do príjmu fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytnutie právnej pomoci (ďalej len "žiadateľ"), sa započítavajú príjmy obdobne ako pri výpočte príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm životného minima; to neplatí, ak sú spoločne posudzované fyzické osoby účastníkmi sporu v súdnom konaní s protichodným postavením.

32. Z vyššie citovanej právnej úpravy vyplýva, že podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. musí žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti spĺňať okrem podmienky príjmu, ktorý nemá presahovať 1,4 násobok sumy životného minima (písm. a)) aj podmienku, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu (písm. b)) aj ďalšiu podmienku, že hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch (písm. c)). Tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne a nesplnením už aj jednej z nich v zásade nie je možné právnu pomoc priznať. Zmiernením nepriaznivého dôsledku v podobe nepriznania právnej pomoci pre nesplnenie podmienky materiálnej núdze žiadateľa sú zákonom stanovené výnimky v ustanovení § 6b ods. 2 citovaného zákona, ale aj v § 5b ods. 6 tohto zákona.

33. Je nesporné, že žalobkyňa nespĺňa jednu z troch kumulatívne stanovených podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc (§ 6 ods. 1 písm. a) zákona, a to podmienku príjmu nepresahujúceho 1,4 násobok životného minima. Zároveň nespĺňa ani podmienku stanovenú v § 6a zákona, keďže jej mesačný príjem v posudzovanom období august 2020 až január 2021 presahuje aj 1,6 násobok životného minima, rovnako aj v mesiaci podania žiadosti, t. j. vo februári 2021. V období august 2020 až január 2021, rovnako aj vo februári 2021 predstavoval 1,4 násobok sumy životného minima sumu XXX Eur a 1,6 násobok sumy životného minima sumu XXX Eur, pričom žalobkyňa mala v tomto období mesačný príjem XXX,XX Eur (s výnimkou v mesiaci január a február, kedy mala príjem XXX Eur). Niet pochyb o tom, že žalobkyňa, hoci aj nepatrne presahuje svojím príjmom, ktorým je výlučne invalidný dôchodok, hranicu pre priznanie právnej pomoci bezplatnej, ale aj s finančnou účasťou.

34. Z rozhodovacej praxe súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/2/2014 zo dňa 27.02.2014, sp. zn. 4Sžo/12/2016 zo dňa 01.07.2016) vyplýva, že žalovaný je povinný vždy ex offo skúmať a posudzovať, či sú v konkrétnom prípade splnené podmienky podľa § 6b ods. 1 a 2 zákona č. 327/2005 Z. z., a to bez ohľadu na to, či to navrhne žiadateľ, pretože pokiaľ žiada o poskytnutie právnej pomoci s plnou úhradou, je potrebné jeho žiadosť posudzovať ako žiadosť pre všetky formy právnej pomoci v hmotnej núdzi poskytované Centrom v zmysle zákona. Preto postupoval žalovaný správne, ak žiadosť posudzoval aj intenciami § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., v zmysle ktorého, ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

35. V rámci posudzovania, či priznanie právnej pomoci je primerané okolnostiam právnej pomoci, je potrebné vyhodnotiť, či ide o taký právny stav vyžadujúci osobitnú ochranu zákonom, ktorý by mal byť posudzovaný s osobitným zreteľom, na čo správne poukázal aj žalovaný, čo vyplýva aj z Interného usmernenia Centra k aplikácii § 6b ods. 2 citovaného zákona. Centrum zohľadňuje rozsah prekročenia podmienky materiálnej núdze vo vzájomnej súvislosti s povahou veci, pre ktorú žiadateľ žiada poskytnúť právnu pomoc.

36. Z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného vyplýva záver, že vzhľadom na povahu veci, s ktorou sa žalobkyňa obrátila na Okresný súd Zvolen - ochrana osobnosti - ani prípadný neúspech žiadateľky by nespôsobil vážne následky alebo vážnu ujmu na živote, zdraví alebo na právach žiadateľky. Podľa správneho súdu došlo k podstatnej chybe v postupe žalovaného, ak v konaní riadne nezistil skutkový stav, pretože nie je zrejmé o akú vec ide v konaní pred okresným súdom. Preto žalovaný nemôže tvrdiť, že by práva žalobkyne neboli poškodené nepriznaním právnej pomoci.

37. Žalovaný v odôvodnení rozhodnutia síce konštatuje, že je zrejmé, že právna vec, s ktorou sa žiadateľka obrátila na Centrum sa týka ochrany osobnosti, avšak súdu nie je zrejmé, ako k takémuto záveru dospel. Zo záhlavia uznesenia Okresného súdu Zvolen č. k. 10C/23/2020-102 zo dňa 26.01.2021 vyplýva, že súd rozhodoval o písomnom podaní žalobkyne zo dňa 24.04.2020 doručenom súdu dňa 17.06.2020 (z ničoho nevyplýva, že by sa malo jednať o ochranu osobnosti), pričom predmetným uznesením bola žalobkyňa podľa § 160 ods. 2 CSP odkázaná obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. Z odôvodnenia uznesenia správny súd zistil, že Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 10C/23/2020-49 zo dňa 25.06.2020 vyzval žalobkyňu na odstránenie väd jej podaní, čo však neurobila tak, aby súd mohol pokračovať v konaní, preto Okresný súd Zvolen uznesením č. k. 10C/23/2020-58 zo dňa 22.07.2020 odmietol podanie žalobkyne. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala odvolanie, v ktorom žiadala, aby jej bol „pridelený advokát ex offo“. Reakciou Okresného súdu Zvolen bolo vydanie predmetného uznesenia zo dňa 26.01.2021. Správny súd zistil z ďalšieho uznesenia Okresného súdu Zvolen č. k. 10C/23/2020-83 zo dňa 23.09.2020, ktorým bola žalobkyňa uložená poplatková povinnosť, že okresný súd označil predmet konania ako povolenie obnovy konania. Z podaní žalobkyne, najmä ich príloh, z obsahu administratívneho spisu, ako aj z rozhodovacej činnosti správneho súdu (konanie sp. zn. 23S/91/2018) je správne súdu známe, že žalobkyňa vystupuje, resp. vystupovala ako účastníčka konania (strana) vo viacerých súdnych konaniach vedených na Okresnom súde Zvolen a Okresnom súde Žiar nad Hronom, pričom nie je zrejmé, ktorého konania by sa mala eventuálna obnova konania týkať. Vo všetkých, v zásade ťažko zrozumiteľných podaniach žalobkyne možno vyčítať jej nespokojnosť s vykonaním Q. Z. J. bez jej súhlasu počas hospitalizácie na Z., k čomu malo dôjsť pred viacerými rokmi, ako aj jej nespokojnosť so spôsobom a výsledkom rozhodovania o jej podaniach, žalobách s tým súvisiacich.

38. Správny súd poukazuje tiež na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/29/2016 zo dňa 26.10.2017, z ktorého vyplýva záver, že povinnosťou žalovaného je vyhodnocovať status žiadateľa v intenciách komplexnej právnej úpravy zákona č. 327/2005 Z. z., t. j. nie len v intenciách ustanovenia § 6b ods. 2 zákona, ale aj v intenciách ustanovenia § 5b ods. 6 zákona, podľa ktorého ak ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, môže riaditeľ po predchádzajúcom stanovisku rady rozhodnúť o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci osobám, ktoré nespĺňajú podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona z prostriedkov Centra. K rovnakému záveru dospel kasačný súd napríklad aj v rozhodnutiach sp. zn. 8Sžo/4/2018 zo dňa 25.10.2018, sp. zn. 6SŽk/20/2020 zo dňa 10.09.2020 a sp. zn. 6SŽk/4/2020 zo dňa 19.05.2021, preto takýto záver možno považovať za ustálený názor súdu vyššej authority.

39. Správny súd z administratívneho spisu zistil, že žalovaný v intenciách ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. žiadosť žalobkyne vôbec neposudzoval, resp. z vyjadrenia žalovaného, ani z obsahu jeho spisu táto skutočnosť nevyplýva.

40. Keďže žalovaný takto nepostupoval, nevyhodnocoval status žiadateľky aj v intenciách § 5b ods. 6 zákona a v súlade s touto právnou úpravou nepostupoval ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia, v jeho konaní sa vyskytla vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, pričom nie je relevantné, či sa žiadateľka domáhala takéhoto postupu, pretože v súlade s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na spravodlivé súdne konanie) bolo povinnosťou žalovaného žiadosť hodnotiť aj v intenciách uvedenej právnej úpravy.

41. V ďalšom konaní žalovaný nanovo posúdi žiadosť žalobkyne podanú dňa 16.02.2021 a rozhodne o nej z hľadiska splnenia zákonných podmienok, pričom komplexne posúdi opakovane status žalobkyne aj v intenciách ustanovenia § 6b ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z., ako aj v intenciách ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z., čo doposiaľ nevykonal. Svoje rozhodnutie náležite odôvodní tak, aby spĺňalo podmienku zrozumiteľnosti a preskúmateľnosti. Odôvodnenie rozhodnutia musí spĺňať náležitosti v zmysle § 47 ods. 3 Správneho poriadku, na subsidiárne použitie ktorého odkazuje ustanovenia § 25 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.

42. Správny súd poznamenáva, že nepriznanie právnej pomoci ešte neznamená neúspech v prípadnom súdnom konaní a rovnako aj naopak priznanie právnej pomoci nezaručuje úspech v súdnom konaní.

43. Z dôvodov vyššie uvedených správny súd preskúmané rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie aplikujúc ustanovenie § 191 ods. 1 písm. g) SSP a § 191 ods. 4 prvá veta SSP. Právnym názorom, ktorý vyslovil správny súd v zrušujúcom rozsudku, je žalovaný v ďalšom konaní viazaný (§ 191 ods. 6 SSP).

44. O náhrade trov konania vo vzťahu k žalobe o preskúmanie rozhodnutia predbežnej povahy, ktoré nemalo za následok ujmu na subjektívnych právach žalobkyne, v dôsledku čoho bola žaloba odmietnutá, správny súd rozhodol podľa výsledku konania tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania v zmysle § 170 písm. a) SSP. Samostatným rozhodnutím správneho súdu bude žalobkyňi vrátený súdny poplatok zaplatený za súdny prieskum predmetného rozhodnutia, keďže žaloba bola odmietnutá. Pokiaľ bola žalobkyňa úspešná so žalobou proti rozhodnutiu žalovaného o nároku (výrok II), správny súd jej priznal voči žalovanému právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania podľa § 167 ods. 1 SSP, o výške ktorých rozhodne vyšší súdny úradník po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, aplikujúc § 175 ods. 2 SSP.

45. Rozhodnutie bolo prijaté senátom správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP). Rozhodnutie bolo prijaté senátom správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, ods. 3 SSP a contr.).

§ 439 ods. 1 a

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší správny súd SR (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Krajskom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Podľa § 449 ods. 1, 2 SSP, (1) sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosti podľa odseku 1 neplatia, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d),
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.